

ผลิต‘ลำไยนอกฤดู’ บริหาร-จัดการอย่างเป็นระบบ

■สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ปัจจุบันพื้นที่ปลูกลำไยมีสูงถึง 1 ล้านไร่ ทำให้ผลผลิตลำไยล้นตลาด ขายไม่ได้ราคา โดยเฉพาะอย่างยิ่งลำไยในฤดู (เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม) โดยลำไยผลใหญ่สุดได้แก่ลำไยเกรด AA มีราคาเพียงกิโลกรัมละ 10 บาท ลำไยเกรด A มีราคาเพียงกิโลกรัมละ 5 บาท และลำไยเกรด B มีราคาเพียงกิโลกรัมละ 3 บาทเท่านั้น ทำให้เกษตรกรจำนวนมากประสบปัญหาการขาดทุน ส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งหาทางแก้ไข ซึ่งในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีนโยบายการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการกระจายการผลิตลำไยให้ได้ผลผลิตตลอดทั้งปี โดยครอบคลุมพื้นที่ถึงร้อยละ 40 ของพื้นที่ผลิตลำไยทั้งหมด แต่ยังคงพบว่าการผลิตลำไยนอกฤดูมีต้นทุนการผลิตสูงและระบบการจัดการผลผลิตมีความยุ่งยากซับซ้อน ตลอดจนมีความเสี่ยงสูงกว่าการผลิตในฤดูหลายเท่าตัวเนื่องจากในทุกขั้นตอนการผลิตล้วนมีข้อจำกัดในเรื่องของปัจจัยสิ่งแวดล้อมและการตลาดที่แปรผันอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้มีการรวบรวม

งานวิจัยเทคโนโลยีการผลิตลำไยนอกฤดูด้านต่างๆ ไว้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว อาทิ งานวิจัยเรื่อง “การตัดแต่งกิ่งเพื่อลดขนาดทรงพุ่ม” โดย ผศ.พาวิน มะโนชัย คณะผลิตกรรมการเกษตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ต้นลำไยที่มีทรงพุ่มสูงใหญ่แม้จะให้ผลผลิตต่อต้นสูง แต่ก็ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูงตามไปด้วย ทั้งยังไม่สะดวกต่อการดูแลรักษา เนื่องจากต้องใช้แรงงานที่มีความชำนาญในการเก็บเกี่ยว และการปรับปรุงผลผลิตให้ได้คุณภาพทำได้ยากกว่าลำไยทรงต้นเตี้ย จึงคิดว่าน่าจะทำการศึกษาเรื่องการตัดแต่งกิ่งเพื่อควบคุมทรงพุ่มของลำไย โดยในเบื้องต้นได้ทดลองหาความสูงที่เหมาะสมของการตัดแต่งกิ่งควบคุมทรงพุ่มเพื่อผลิตลำไยทรงเตี้ย ผลการทดลองพบว่า การตัดแต่งกิ่งเพื่อควบคุมทรงพุ่มที่ระดับความสูง 2 เมตร ทำให้ลำไยมีเปอร์เซ็นต์การแตกใบและจำนวนกิ่งกระโดงต่อต้นมากที่สุด ทั้งนี้อาจเกิดจากการตัดแต่งกิ่งลำไยที่ถูกตัดออกในปริมาณมาก จึงแตกใบและกิ่ง

กระโดงชดเชยกิ่งที่ถูกตัดออก นอกจากนี้การตัดแต่งกิ่งยังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสมดุลของฮอร์โมน ซึ่งมีผลต่อการแตกตา ออกดอก และจำนวนผลต่อช่อของกิ่งในทุกการทดลอง แต่ช่อดอกที่เกิดจากกิ่งของต้นมีการตัดแต่งที่ระดับความสูง 2 เมตร มีจำนวนผลต่อช่อมากที่สุด คือมีปริมาณผลผลิตลดลง แต่ผลผลิตที่ได้จะมีคุณภาพดีกว่า คือมีผลขนาดใหญ่และน้ำหนักผลมากกว่า ทำให้จำหน่ายลำไยได้ในราคาสูง

ส่วนลำไยที่ตัดแต่งที่ระดับความสูง 3 เมตร ให้ผลผลิตไม่แตกต่างจากต้นที่ไม่ควบคุมความสูง ทั้งนี้เนื่องจากต้นที่ตัดแต่งสูง 3 เมตร มีพื้นที่ออกดอกติดผลด้านข้างทรงพุ่มมากกว่าทรงสูง 2 เมตร และกิ่งที่อยู่กลางทรงพุ่มถูกตัดออกน้อย ทำให้กิ่งกระโดงที่เกิดขึ้นเพียงพอที่จะชดเชยกิ่งที่สูญเสียไป อย่างไรก็ตามจากการนำผลผลิตจำหน่ายในรูปผลสดบรรจุตะกร้า พบว่าลำไยต้นที่ตัดทรงสูง 2 เมตร มีรายได้ต่อต้นน้อยที่สุด แต่ผลตอบแทนที่ได้ไม่แตกต่างจากต้นที่ทรงสูง 3 เมตร และต้นไม่ควบคุมทรงพุ่ม แต่ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการตัดแต่งกิ่งลำไยที่ขนาด

สยามธุรกิจ Siam Turakij Circulation: - Ad Rate: (FC) 1,100 (BW) 950	Section: First Section/บทความ วันที่: พุธ 7 - ศุกร์ 9 กุมภาพันธ์ 2550 ปีที่: - ฉบับที่: - หน้า: 9 (ล่างซ้าย) Col.Inch: - ADValue: (B/W) - (FC) - PRValue (x3): (B/W) - (FC) - หัวข้อข่าว: ผลิต"ลำไยนอกฤดู"บริหาร-จัดการอย่างเป็นระบบ	00481
---	--	-------

ความสูง 2 เมตรก็คือ ต้นทุนการผลิตที่ลดลงถึง 50% เนื่องจากสะดวกต่อการดูแลรักษาและเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งจะแก้ไขปัญหาด้านแรงงานเก็บเกี่ยวและยังง่ายต่อการปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้เป็นที่ต้องการของตลาด

องค์ความรู้ของเทคโนโลยีการผลิตลำไยนอกฤดูนี้มีเป้าหมายเพื่อผลิตลำไยนอกฤดูให้มีมาตรฐาน ต้นทุนต่ำ ซึ่งขณะนี้ได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวสู่เกษตรกรจำนวน 300 รายจาก 10 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการจัดทำคู่มือ ศึกษาดูงาน การสร้างแปลงสาธิตตามอำเภอต่างๆ ตลอดจนให้คำแนะนำถึงแปลงลำไยเกษตรกร นอกจากนี้ยังได้เชื่อมโยงกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในการให้ทุนกู้ยืมเพื่อการผลิตลำไยนอกฤดูหรือหน่วยงานอย่างสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 ยังให้คำแนะนำด้านมาตรฐานการผลิต (GAP) การส่งออกหรือรับซื้อผลผลิต ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาทำให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตลำไยได้ราคาสูงขึ้น 2-5 เท่ามากกว่าลำไยในฤดูกาล เช่นช่วงเดือนธันวาคมปีนี้เกษตรกรสามารถจำหน่ายลำไยเกรด AA ในราคาสูงถึงกิโลกรัมละ 35 บาทเลยทีเดียว

งานวิจัยด้านลำไยของสกว.นั้นเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่ครอบคลุมทุกด้าน อย่างการตลาดพบว่าในอนาคตไทย จีน เวียดนาม ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย จะมีปริมาณลำไยสดมากขึ้น เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกและจะมีลำไยแปรรูปมากขึ้นด้วย ขณะที่ความต้องการลำไยสดจะคงที่และค่อยๆ ลดลงเนื่องจากผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นชาวเอเชีย และการขยายตลาดในประเทศตะวันตกทำได้ยาก เนื่องจากความหวานและรสที่ไม่สอดคล้องกับรสนิยมการบริโภค ประกอบกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารกระป๋องลดลง ในขณะที่ผลผลิตลำไยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี จึงมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาตลาดลำไยในกลุ่มประเทศยุโรปและสหรัฐอเมริกา ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่ของตลาดจีนและกลุ่มประเทศใกล้เคียงเพื่อใช้ประกอบการปรับตัวและวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งนี้องค์ความรู้เหล่านี้จะทำให้การผลิตลำไยมีคุณภาพได้มาตรฐานแข่งขันในตลาดโลกได้

องค์ความรู้เรื่องการผลิตลำไยนอกฤดูที่สกว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือจนประสบผลสำเร็จในครั้งนี้ น่าจะใช้เป็นโมเดลในการบริหารจัดการพืชผักผลไม้เศรษฐกิจของประเทศได้ ยังมีการเปิดเสรีทางการค้าที่ผู้บริโภคสามารถเลือกบริโภคสินค้าได้หลากหลายมากขึ้น ดังนั้นผู้ที่อยู่ในระบบการผลิตจึงต้องมีการจัดการความรู้เพื่อปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์